

V SVETU ŠAMANOV

► TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

Šamanizem je ena najstarejših mitoloških oblik razlaganja sveta, ki sega v obdobje paleolitika. V različnih oblikah jo najdemo pri staroselskih ljudstvih po vsem svetu. V Rusiji je že stoletja prisotna med avtohtonimi etničnimi skupinami v Sibiriji.

Šamanizem označujeta ruski besedi **шаманизм** (šaman'izm) in **шаманство** (šamanstvo). Razvili sta se iz besede šaman = **шаман** (šaman), ki ni ruskega izvora, ampak izvira iz enega izmed jezikov sibirskih staroselcev, v podobnih oblikah pa jo poznajo tudi ostali indoevropski jeziki. Šaman metafizično komunicira med tremi svetovi: nebom, zemljo in podzemljem. V zamaknjenosti ali transu nato komunicira s svetim. Sposobnost potovanja v duhovni svet in sporazumevanja z njim pa ni dana vsakomur. Največkrat je podedovana od prednikov, na kar že ob rojstvu opozorijo posebna znamenja. Lahko je tudi pridobljena, npr. po premagani hudi bolezni, in se dokončno izoblikuje z učenjem pri drugem šamanu. Pomembno pa je dejstvo, da si šaman svojega poslanstva ne izbere, ampak je on izbranec šamanskega duha, ki se vanj vseli.

V povezavo z duhovnim svetom vstopi šaman v ekstatičnem stanju zavesti, do katerega pride s pomočjo rituala = **ритуал камлания** (ritual kamlan'ija) ali krajše **камлание** (kamlan'ije). Med tem ritualom se ob spremljavi zvokov šamanskega bobna = **шаманский бубен** (šamanski'j bub'ın) spravi v stanje transa. V posebnem stanju duha je po tem verovanju sposoben ugotoviti vzrok bolezni in nato bolnika pozdraviti.

Pomembno vlogo igrajo tudi sveti predmeti = **шаманские предметы** (šamanski'je pri'd'm'ety), ki jih šaman uporablja. Med obredi nosi šamansko obredno oblačilo = **ритуальная одежда** (ritual'naja od'ežda)

Šamana med obredom

in masko = **ритуальная маска** (ritual'naja maska), pomaga pa si tudi z amuleti = **шаманские амулеты** (šamanski'je amule'ty) in zdravilnimi preprogami.

Šamanizem je bil, tako kot ostali religiozni načini življenja, v sovjetskem obdobju prepovedan. V posovjetski Rusiji pa se vnovič oživlja. Sodobni šamanizem povezuje tradicionalne metode s sodobnimi terapijami. Z njimi odpravlja energijske blokade ter pomaga pri spreminjanju načina mišljenja in vzpostavitvi notranjega ravnovesja, kar pripomore k čustvenemu in telesnemu zdravju.

Zanimivo in uporabno: V Slovenskem etnografskem muzeju si lahko do 20. oktobra ogledate zanimivo razstavo Šamanizem ljudstev Sibirije, ki je nastala v sodelovanju z Ruskim etnografskim muzejem iz Sankt Peterburga.